

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCAVE DHE EKONOMISË
Agjencia Kombëtare e Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimeve

SKELETKURRIKULI

Për Profilin Mësimor

**SHËRBIME KUJDESI PËR TË
MOSHUAR**

Niveli III i KSHK
(1 vjeçar)

**(Në drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe
shëndetësore”)**

Kodi: O1-III-21

Miratoi:

MINISTRI

Tiranë, 2021

Përmbajtja:

- I. Qëllimet e arsimit profesional në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i Kornizës Shqiptare të Kualifikimeve (KSHK), të drejtimit mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore”.**
- II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK (1 vjeçar).**
 1. Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK
 2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK
 3. Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK
 4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtejshëm në përfundim të arsimit në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK.
- III. Plani mësimor për profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK (1 vjeçar).**
- IV. Udhëzime për planin mësimor.**
- V. Udhëzime për procesin mësimor.**
- VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.**
- VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK.**
- VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.**
- IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar.**
- X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar.**

I. Qëllimet e arsimit profesional në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK, të drejtimit “Shërbime sociale dhe shëndetësore”.

Qëllimi kryesor i arsimit profesional në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK, të drejtimit “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, është *“zhvillimi i personalitetit të nxënësve për të jetuar në përshtatje me botën që i rrethon dhe përgatitja e tyre për t’u punësuar në veprimtaritë profesionale që lidhen drejtpërdrejt me shërbimet e kujdesit për të moshuar”*. Për të realizuar këtë, shkolla profesionale u krijon nxënësve:

- mundësi të përshtatshme për të nxënë, pavarësisht nga gjinia, raca, besimi dhe aftësitë;
- mundësi për të gjithë, për të zhvilluar kompetencat profesionale, të bazuara në njohuritë, shprehjet, qëndrimet dhe vlerat, të mjaftueshme për të lehtësuar punësimin dhe përparimin drejt arsimit e formimit profesional të mëtejshëm;
- mbështetje për t’u njohur me rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit në përputhje me standardet ndërkombëtare dhe për t’i zbatuar ato me repretësi;
- mbështetje për t’u njohur me teknologjitë e proceset teknologjike bashkëkohore e të perspektivës, që lidhen me kualifikimin profesional përkatës;
- mbështetje për të zhvilluar ndjenjën e disiplinës, kuriozitetin intelektual dhe profesional, aftësitë sipërmarrëse, si dhe vlerat morale;
- mbështetje për t’u zhvilluar psikologjikisht dhe fizikisht, për të përballuar vështirësitë që do të ndeshin gjatë veprimtarive të ardhshme profesionale;
- mbështetje për të zhvilluar frymën e tolerancës dhe të mirëbesimit nëpërmjet përvojës së punës.

II. Profili profesional i nxënësve në përfundim të arsimit profesional në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK

1. Kërkesat e pranimit të nxënësve në arsimin profesional në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK

Në shkollat që ofrojnë arsimin profesional në profilin mësimor “Shërbime kujdesi për të moshuar” niveli III i KSHK, kanë të drejtë të regjistrohen të gjithë të rinjtë që:

- kanë mbaruar arsimin profesional në drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, niveli II i KSHK;
- janë të aftë fizikisht dhe mendërisht të përballojnë kërkesat e këtij niveli të arsimit profesional.
- nëse kanë aftësi të kufizuara, shkolla krijon kushte dhe përshtat programin në përputhje me paaftësitë që shfaqin.

Në raste të veçanta kur kërkesat për të ndjekur këtë shkollim janë më të larta se kapacitetet reale të këtyre shkollave, atëherë, MFE përgatit udhëzime të veçanta me kritere të posaçme pranimi për këto shkolla.

2. Kompetencat e përgjithshme të nxënësve në përfundim arsimit në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK

Në përfundim të arsimit profesional në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK, nxënësi do të zotërojë këto kompetenca të përgjithshme kryesore:

- Të komunikojë në mënyrë korrekte me shkrim e me gojë për të shprehur mendimet e ndjenjat e tij dhe për të argumentuar opinionet për çështje të ndryshme.

- Të përdorë burime dhe teknika të ndryshme të mbledhjes dhe të shfrytëzimit të informacioneve të nevojshme për zhvillimin e tij personal dhe profesional.
- Të nxisë potencialin e tij të brendshëm në kërkim të vazhdueshëm për zgjidhje të reja më efektive dhe më efçente.
- Të angazhohet fizikisht, mendërisht dhe emocionalisht në kryerjen e detyrave të ndryshme në kontekstin profesional, personal dhe shoqëror.
- Të respektojë rregullat dhe parimet e një bashkëjetese demokratike në kontekstin e integriteteve lokale e rajonale.
- Të manifestojë guxim dhe aftësi sipërmarrëse për të ardhmen e tij.
- Të tregojë vetëkontroll gjatë ushtrimit të veprimtarive të tij.
- Të organizojë drejt procesin e të nxënës të tij dhe të shfaqë gatishmërinë dhe vullnetin për të nxënë gjatë gjithë jetës.
- Të respektojë parimet e punës në grup dhe të bashkëpunojë aktivisht në arritjen e objektivave të pranuar.
- Të vlerësojë dhe vetvlerësojë, nisur nga kritere të drejta, si bazë për të përmirësuar dhe çuar më tej arritjet e tij.

3. Kompetencat profesionale të nxënësit në përfundim të arsimit në profilin mësimor “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III I KSHK.

Në përfundim të arsimit profesional në profilin profesional “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK, nxënësi do të jetë i aftë të zhvillojë më tej kompetencat profesionale të fituara në nivelin II të KSHK, si dhe të ushtrojë kompetenca të tjera profesionale, si më poshtë:

- Të konceptojë planin për hapjen e një biznesi të vogël në veprimtaritë profesionale përkatëse.
- Të kryejë llogaritje të thjeshta ekonomike që lidhen me veprimtaritë profesionale përkatëse.
- Të bëjë organizimin e vogël të punës
- Të përshkruajë standartet e shërbimeve social-shëndetësore
- Të përshkruajë standartet e shërbimeve të kujdesit për të moshuar
- Të zbatojë etikën profesionale të kujdestarit për të moshuar
- Të zbatojë ligjshmërinë përkatëse të shërbimit social-shëndetësor për të moshuar
- Të zbatojë detyrat e kujdestarit për ruajtjen e kushteve të higjenes dhe ambjentit rrethues
- Të zbatojë parimet e garantimit të të drejtave të njeriut
- Të zbatojë rregullat specifike të komunikimit me individë të moshës së tretë
- Të planifikojë, dokumentojë dhe analizojë procesin e përkujdesjes geriatrike
- Të përkujdeset për të moshuarit gjatë administrimit të medikamenteve
- Të përkujdeset gjatë administrimit të injeksioneve I/M,I/V,sub-kutane
- Të kryejë injeksionet I/M,I/V, sub-kutane
- Të përkujdeset për të moshuarin gjatë oksigjenoterapisë
- Të kryejë procedurën e kateterizimit
- Të përkujdeset për individë me çrregullime të frymëmarrjes dhe sëmundje kardiovaskulare
- Të përkujdeset për individë me çrregullime dhe sëmundje të aparatit gastrointestinal dhe urogenital
- Të përkujdeset për individë me çrregullime dhe sëmundje të aparatit muskuloskeletik
- Të përkujdeset për individë me çrregullime dhe sëmundje hormonale edhe infektive
- Të përkujdeset për individë me çrregullime dhe sëmundje të dëgjimit, shikimit dhe

neuropsikiatrike.

- Të zbatohet rregullat e sigurisë në punë dhe të mbrojtjes së mjedisit.

4. Mundësitë e punësimit dhe të arsimimit të mëtejshëm në përfundim të arsimit profesional në profilin mësimor “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK.

Përfundimi me sukses i arsimit profesional në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK, e pajis nxënësin me certifikatën e punonjësit të kualifikuar në këtë profil profesional. Ky arsimim i jep mundësi nxënësit t’i drejtohet tregut të punës për t’u punësuar në qendra rezidenciale ose ditore për të moshuar, në shërbimet komunitare të përkujdesjes, në spitale, për t’u vetëpunësuar ose, mbas një përvojë pune, për të krijuar një biznes të vogël në fushën e shërbimeve sociale dhe shëndetësore.

Me përfundimin e këtij niveli, nxënësi ka mundësi për vazhdimin e arsimimit në nivelin IV të KSHK (teknik/manaxherial) të arsimit profesional (njëvjeçar) në drejtimin “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, për të fituar diplomën e “Maturës shtetërore profesionale”, me mundësi për vazhdimin e studimeve universitare dhe pas të mesmes.

III. Plani mësimor për arsimin profesional në profilin mësimor “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK (1 vjeçar).

Plani mësimor për profilin mësimor “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK			
Nr	Kodi	Lëndët dhe modulet mësimore	Orët javore/vjetore
			Klasa 12
A.		Lëndët e përgjithshme (Gjithsej)	8/9 (272/306)
1		Gjuhë shqipe	1
2		Letërsi	1
3		Gjuhë e huaj e parë	2
4		Gjuhë e huaj e dytë (me zgjedhje të lirë)	(1)
5		Matematikë	2
6		TIK	1
7		Edukim fizik, sporte, shëndet	1
B.		Lëndët profesionale (Gjithsej)	7 (238)
1	L-17-157-20	Bazat e sipërmarrjes	2
2	L-21-237-21	Bazat e geriartrisë	3
3	L-21-238-21	Gerontologji e përgjithshme	2
C.		Module të detyruar të praktikës profesionale (Gjithsej)	12 (408)
1	M-21-1726-21	Përkujdesja në ushqyerjen e të moshuarve.	51
2	M-21-1727-21	Përkujdesja në procedurë të veçanta mjekësore	84
3	M-21-663-21	Përkujdesja në çrregullimet e frymëmarrjes dhe sëmundjet kardiovaskulare të të moshuarit.	69
4	M-21-664-21	Përkujdesja në çrregullimet dhe sëmundjet e aparatit	69

		muskoloskeletik te të moshuarit.	
5	M-21-665-21	Përkujdesja në çregullimet dhe sëmundjet e aparatit gastrointestinal dhe urogenital te të moshuarit.	69
6	M-21-666-21	Përkujdesja në çregullimet dhe sëmundjet hormonale dhe infektive te të moshuarit.	33
7	M-21-667-21	Përkujdesja në çregullimet dhe sëmundjet e dëgjimit, shikimit dhe neuropsikiartike te të moshuarit.	33
D.		Modulet e praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar (Gjithsej)	3 (102)
1	M-21-668-21	Përkujdesja për dhimbjet dhe sëmundjet tumorale te të moshuarit.	51
2	M-21-669-21	Përkujdesja për të moshuarin gjatë dhe pas vdekjes	51
3	M-20-670-11	Mbrojtja e të drejtave të të moshuarve, shmangia e abuzimeve dhe procesi i ankimit	51
		Gjithsej A+B+C+D	30/31 (1020/1054)

IV. Udhëzime për planin mësimor

Në klasën 12, viti shkollor ka gjithsej 36 javë (34 javë mësimore + 2 javë provime).

Një javë mësimore ka jo më shumë se 31 orë mësimore (teorike dhe praktike).

Një orë mësimore zgjat 45 minuta.

Kurrikuli i arsimit profesional në profilin “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK, përbëhet nga 4 grupe elementesh kurrikulare:

- Lëndët e kulturës së përgjithshme, të përbashkëta për drejtimit e ndryshme të këtij niveli (programet e detajuara të tyre jepen në një dokument të veçantë të MASR).
- Lëndët e kulturës profesionale (programet e përgjithshme janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale të detyruara (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).
- Modulet e praktikave profesionale me zgjedhje të detyruar (përshkruesit e tyre janë pjesë e këtij skeletkurrikuli).

Rekomandohet që modulet e praktikës profesionale të realizohen në ndarje ditore 3 orëshe ose 6 orëshe.

V. Udhëzime për procesin mësimor.

Mësuesit e lëndëve teorike profesionale dhe instruktorët e moduleve të praktikave profesionale duhet të përzgjedhin dhe përdorin forma dhe metoda mësimdhënieje të tilla që të nxisin maksimalisht të nxënit aktiv të nxënësve dhe të çojnë në krijimin e ta, të kompetencave të punës, të plota dhe të qëndrueshme.

E rëndësishme është që **planifikimi i mësimdhënies** të bazohet në një proces analize fillestare, i cili të marrë parasysh faktorë të tillë të rëndësishëm si, niveli i hyrjes së nxënësve, përmbajtja e hollësishme e lëndëve profesionale dhe e moduleve të praktikave profesionale të parashikuara dhe shkalla e integritit të tyre, objektivat konkretë që do të arrihen, mundësitë reale që ka shkolla për realizimin e veprimtarive mësimore etj. Për këtë planifikim duhet një bashkëpunim i ngushtë i të gjithë personelit mësimdhënës dhe drejtues të shkollës.

Elementi kyç për arritjen e suksesit në një proces të nxëni, është **motivimi i nxënësve**. Njohja e

vazhdueshme e nxënësve me shkallën e përmbushjes së objektivave nga ana e tyre përbën një mekanizëm të fuqishëm motivimi, i cili duhet të shihet me përparësi nga mësuesit.

Një element tjetër që ndihmon suksesin është *integrimi i teorisë me praktikën* e profesionit. Parimi i “të nxënit duke bërë” duhet të gjejë vendin e duhur në procesin e të mësuarit në shkollat profesionale të profilit mësimor “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niv. III i KSHK.

Mësuesit dhe instruktorët duhet të përdorin metoda të tilla të të mësuarit që zhvillojnë jo vetëm njohuritë teorike, shkathtësitë dhe shprehitë praktike të nxënësve, por edhe qëndrimet e tyre ndaj jetës, punës dhe shoqërisë në përgjithësi. *Puna në grup* dhe *Metoda e simulimit* janë dy nga format bazë të organizimit të mësimit (teorik ose praktik) për të zhvilluar *kompetencat kyçe*, të nevojshme për zgjidhjen e problemeve që kanë të bëjnë me veprimtarinë profesionale të kujdestarit për të moshuar në veçanti dhe jetën e profesionistit të ardhshëm, në përgjithësi.

Një parim tjetër që duhet respektuar nga mësuesit dhe instruktorët është fakti që *të nxënit nuk ndodh vetëm në mjediset e shkollës, por edhe jashtë tyre*. Dhënia e detyrave dhe puna kërkimore e pavarur e nxënësve ka një ndikim të dukshëm në formimin e tyre si profesionistë të ardhshëm të profilit profesional “Shërbime kujdesi për të moshuar”.

Në rastin e nxënësve me aftësi të kufizuara, mësuesit duhet të përshtasin programet e lëndëve dhe përshkruesit e moduleve në përputhje me mundësitë e tyre, si dhe të krijojnë kushte për zbatimin e tyre.

VI. Udhëzime për vlerësimin dhe provimet.

Vlerësimi vjetor i nxënësve në lëndët teorike profesionale dhe modulet e praktikave profesionale bëhet nga vetë mësuesit dhe instruktorët përkatës, me metoda dhe instrumente vlerësimi të përgatitura ose përzgjedhura nga vetë ata. Vlerësimi i nxënësve të bëhet me nota (4-10) si për lëndët teorike, ashtu edhe për modulet praktike, si gjatë vitit, ashtu edhe në provimet përfundimtare.

Në përfundim të klasës së 12-të, nxënësi i arsimuar në profilin mësimor “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK, i nënshtrohet provimeve të mëposhtme:

- a) Provimi i teorisë profesionale të integruar;
- b) Provimi i praktikës profesionale të integruar.

Në këto provime ata vlerësohen për shkallën e përvetësimit të kompetencave profesionale (njohurive, shprehive, vlerave dhe qëndrimeve), të nevojshme për të punuar në veprimtari të ndryshme profesionale që operojnë në fushën e Shërbimeve sociale dhe shëndetësore për të moshuarit, dhe u jepet certifikata në të cilën evidentohen notat përfundimtare të lëndëve teorike profesionale, të moduleve të praktikës profesionale, të lëndëve të përgjithshme, si dhe rezultatet e dy provimeve përfundimtare të nivelit III të KSHK.

VII. Të dhëna për certifikatën që fitohet në përfundim të arsimit profesional në profilin mësimor “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK

Me përfundimin e suksesshëm të arsimit profesional në profilin mësimor “Shërbime kujdesi për të moshuar”, niveli III i KSHK, shkolla profesionale e pajis nxënësin me Dëftesën e përfundimit të këtij niveli si dhe me Çertifikatën e aftësisimit profesional, të cilat njihen në territorin e Republikës së Shqipërisë. Sipas modelit të miratuar nga MFE, këto dëshmi përmbajnë:

- a) Të dhënat për nxënësin, shkollën, vitin e përfundimit, kualifikimin e fituar, etj.
- b) Të dhëna për rezultatet e arritura nga nxënësi:
 - rezultatet në lëndët e përgjithshme, lëndët profesionale dhe modulet profesionale;
 - rezultatet e dy provimeve përfundimtare të Nivelit III të KSHK

VIII. Programet e përgjithshme të lëndëve teorike profesionale.

1. Lënda “Bazat e sipërmarrjes” (L-17-157-20). Kl. 12 – 68 orë

• Synimet e lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl. 12.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl.12, nxënësit duhet:

- Të përshkruajnë kuptimin, rëndësinë dhe rolin e sipërmarrjes në kontekstin individual dhe shoqëror.
- Të përshkruajnë veçoritë e sjelljes sipërmarrëse të individëve.
- Të analizojnë aftësitë dhe mundësitë personale në kontekstin e nismave sipërmarrëse.
- Të kryejnë vlerësimin e kërkesave, dëshirave, mundësive dhe vështirësive të tyre për karrierën e ardhshme.
- Të zbatojnë procedurat për zgjidhjen e problemeve dhe marrjen e vendimeve të duhura në lidhje me to.
- Të mbajnë qëndrim kritik dhe krijues ndaj zgjidhjeve të bëra, sukseseve dhe dështimeve të mundshme.
- Të përshkruajnë dhe zbatojnë parimet e etikës së komunikimit dhe negocimit në kontekste të ndryshme jetësore.
- Të përshkruajnë dhe zbatojnë parimet e punës individuale dhe të punës në grup.
- Të analizojnë veçoritë e gatishmërisë, iniciativës dhe motivimit në kontekste të ndryshme jetësore.
- Të tregojnë përgjegjësi individuale dhe shoqërore në kontekste të ndryshme jetësore.
- Të planifikojnë, sigurojnë dhe përdorin me efikasitet burimet e ndryshme si mjedisin, burimet njerëzore, paratë, kohën etj.
- Të përshkruajnë veçoritë dhe kërkesat për udhëheqjen e sipërmarrjeve të ndryshme.
- Të përshkruajnë veçoritë dhe impaktin e globalizimit, informacionit, mjedisit dixhital dhe mediave sociale në shoqërinë e sotme dhe të së ardhmes.
- Të përshkruajnë veçoritë e sipërmarrjes së biznesit dhe të sipërmarrjes sociale.
- Të përshkruajnë format e ndryshme të organizimit të sipërmarrjeve dhe karakteristikat e tyre.
- Të analizojnë faktorët që ndikojnë në veprimtarinë e sipërmarrjeve, të tillë si tregjet, klientela, konkurrenca, kostot etj.
- Të përshkruajnë mjedisin ligjor dhe fiskal të sipërmarrjeve.
- Të përshkruajnë mërëdhëniet e punës në një sipërmarrje.

• Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Bazat e sipërmarrjes”, kl.12 - 68 orë

Tema 1	Kuptimi, rëndësia dhe roli i sipërmarrjes	3 orë
Tema 2	Aftësitë dhe sjellja sipërmarrëse	3 orë
Tema 3	Vetvlerësimi i potencialit personal	3 orë
Tema 4	Vlerësimi i kërkesave, dëshirave, mundësive dhe vështirësive	4 orë
Tema 5	Zgjidhja e problemeve dhe vendimmarrja	4 orë
Tema 6	Qëndrimi kritik dhe krijues ndaj zgjidhjeve të bëra, sukseseve dhe dështimeve	3 orë
Tema 7	Etika e komunikimit dhe negocimit	4 orë
Tema 8	Puna individuale dhe puna në grup	4 orë
Tema 9	Gatishmëria, iniciativa dhe motivimi	3 orë

Tema 10	Përgjegjësia individuale dhe shoqërore	3 orë
Tema 11	Menaxhimi eficient i burimeve	3 orë
Tema 12	Aftësitë udhëheqëse në kontekstin e sipërmarrjes	3 orë
Tema 13	Globalizimi, informacioni, mjedisi dixhital dhe mediat sociale	5 orë
Tema 14	Sipërmarrja e biznesit dhe sipërmarrja sociale	3 orë
Tema 15	Format e organizimit të sipërmarrjeve	5 orë
Tema 16	Konteksti i sipërmarrjeve, tregjet, klientela, konkurenca, kostot etj.	6 orë
Tema 17	Mjedisi ligjor i sipërmarrjeve	5 orë
Tema 18	Marrëdhëniet e punës	4 orë

2. Lënda “Bazat e geriatriisë” (L-21-237-21). Kl. 12 – 102 orë

• Synimet e lëndës “Bazat e geriatriisë”, kl. 12

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Bazat e geriatriisë”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë objektin dhe qëllimin e lëndës së geriatriisë.
- Të përshkruajnë planifikimin, dokumentimin dhe evidentimin e perkujdesjes geriatriike.
- Të vlerësojnë aftësinë e vetëpërkujdesjes, veshjes dhe imobilitetit.
- Të përshkruajnë ruajtjen në normë të funksioneve vitale.
- Të analizojnë aftësinë e ushqyerjes dhe të jashtëqitjes.
- Të shpjegojnë gjumin dhe pagjumësinë.
- Të shpjegojnë rëndësinë e administrimit të medikamenteve.
- Të shpjegojnë procedurat e kryerjes së njeksioneve I/M, I/V, sub-kutane.
- Të shpjegojnë metodat e dhënies së oksigjenit.
- Të shpjegojnë procedurën e kateterizimit.
- Të shpjegojnë sëmundjet e syrit dhe veshit.
- Të shpjegojnë ndryshimet dhe sëmundjet neuropsikiatrike.
- Të shpjegojnë sëmundjet kardiovaskulare dhe cerebrovaskulare.
- Të shpjegojnë sëmundjet e mushkërive dhe rrugëve të frymëmarjes.
- Të shpjegojnë sëmundjet e aparatit muskuloskeletik.
- Të shpjegojnë sëmundjet e aparatit të tretjes.
- Të shpjegojnë sëmundjet hormonale.
- Të shpjegojnë sëmundjet e aparatit urogenital.
- Të shpjegojnë sëmundjet infektive.
- Të shpjegojnë sëmundjet kancerogjene.
- Të shpjegojnë efektet e kimioterapisë.
- Të shpjegojnë sëmundjet e lëkurës.

- Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës “Bazat e geriatriisë”, kl. 12- 102 orë:

Tema 1	Njohuri të përgjithshme për geriatriinë	3 orë
Tema 2	Situatat emergjente	3 orë
Tema 3	Vetëpërkujdesja, veshja dhe imobiliteti.	3 orë
Tema 4	Ruajtja në normë e funksioneve vitale	3 orë
Tema 5	Ushqyerja e të moshuarit	3 orë
Tema 6	Gjumi dhe pagjumësia.	3 orë
Tema 7	Administrimi i medikamenteve	3 orë
Tema 8	Injeksionet	6 orë

Tema 9	Oksigjenimi. Kateterizimi	4 orë
Tema 10	Sëmundjet e syrit dhe veshit	6 orë
Tema 11	Ndryshimet dhe sëmundjet neuropsikiatrike.	6 orë
Tema 12	Sëmundjet kardiovaskulare dhe cerebrovaskulare.	9 orë
Tema 13	Sëmundjet e sistemit të frymëmarrjes	9 orë
Tema 14	Sëmundjet e aparatit muskuloskeletik	5 orë
Tema 15	Sëmundjet e aparatit të tretjes	9 orë
Tema 16	Sëmundjet hormonale.Sëmundjet e gjëndrave endokrine.	6 orë
Tema 17	Sëmundjet e aparatit urogenital	6 orë
Tema 18	Sëmundjet infektive	6 orë
Tema 19	Sëmundjet kancerogjene. Kimioterapia	6 orë
Tema 20	Sëmundjet e lëkurës	3 orë

3. Lënda “Gerontologji e përgjithshme” (L-21-238-21). Kl. 12 – 68 orë

- Synimet e lëndës “Gerontologji e përgjithshme”, kl. 12.

Në përfundim të trajtimit të lëndës “Gerontologji e përgjithshme”, klasa 12, nxënësit duhet:

- Të shpjegojnë bazat profesionale të përkujdesjes gerontologjike.
- Të përshkruajnë veçoritë e fenomenit të plakjes në shoqërinë e sotme.
- Të përshkruajnë rëndësinë e bashkëveprimit në sigurimin e cilësisë së përkujdesjes gerontologjike.
- Të identifikojë normat e parametrave vital tek i moshuari.
- Të përshkruajnë rëndësinë e higjienës tek të moshuarit për të parandaluar dekubituesit.
- Të përshkruajnë mënyrat e ndryshme të jetesës së të moshuarve, organizimin e mjedisit jetësor, hapësirën dhe kriteret e banimit.
- Të përshkruajnë organizimin e përbashkët shoqëror të të moshuarve dhe përzgjedhjen e ofertave sociale për ta.
- Të përshkruajnë strukturën e planit ditor dhe mënyrën e vetë-organizimit të aktiviteteve.
- Të shpjegojnë ushqyerjen e shëndetshme.
- Të shpjegojnë autonominë dhe individualitetin.
- Të përshkruajnë krizat, situatat e vështira dhe mënyrat e përballimit të tyre.
- Të përshkruajnë organizimin e përbashkët shoqëror të të moshuarve dhe përzgjedhjen e ofertave sociale për ta.

• Përmbajtjet e përgjithshme të lëndës ”Gerontologji e përgjithshme”, kl.12- 68 orë

Tema 1	Bazat profesionale të përkujdesjes gerontologjike	4 orë
Tema 2	Plakja në shoqërinë e sotme.	5 orë
Tema 3	Bashkëveprimi dhe cilësia e përkujdesjes gerontologjike	6 orë
Tema 4	Mbajtja në normë e parametrave jetësor tek të moshuarit	9 orë
Tema 5	Higjiena e të moshuarit.Dekubitueset.	6 orë
Tema 6	Organizimi i mjedisit bashkëkohor për të moshuarin	8 orë
Tema 7	Organizimi shoqëror dhe ofertat sociale për të moshuar	6 orë
Tema 8	Plani ditor dhe vetë-organizimi i aktiviteteve	6 orë
Tema 9	Ushqyerja e shëndetshme	6 orë
Tema 10	Autonomia dhe individualiteti.	6 orë
Tema 11	Krizat dhe situatat e vështira	6 orë

IX. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale të detyruar

1. Moduli “Përkujdesja në ushqyerjen e të moshuarve”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Profili: Shërbime kujdesi për të moshuar
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kodi	PËRKUJDESJA NË USHQYERJEN E TË MOSHUARVE	M-21-1726-21
Qëllimi i modulit	Një modul që i aftëson nxënësit për të realizuar përkujdesjen në ushqyerjen e të moshuarve sipas specifikave të sëmundjes.	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për praninë	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi vlerëson procesin e ushqyerjes. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: <ul style="list-style-type: none">- të përcaktojë normën e konsumimit të lëndëve ushqimore;- të theksojë faktorët individualë që ndikojnë në ushqyerje;- të evidentojë devijimet nga pesha normale;- të vëzhgojë tolerancën e tretjes së ushqimit tek i moshuari;- të vlerësojë rëndësinë e lëngjeve në organizëm;- të përcaktojë faktorët që ndikojnë në sjelljen ushqimore;- të vlerësojë rëndësinë e ruajtjes së ushqimeve;- të vlerësojë çrregullimet në të ngrënë;- të aplikojë dietë ushqimore në varësi të specifikave të moshuarit;- të kryejë përkujdesjen në crregullimet e ushqyerjes;- të kryejë ventilimin e mjedisit para dhe pas ushqyerjes;- të planifikojë ushqyerjen sipas rasteve përkatës;- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit. Instrumentet e vlerësimit: <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli.	
	RM 2 Nxënësi ushqen të moshuarin. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: <ul style="list-style-type: none">- të kryejë ushqyerjen e të moshuarve;- të kryejë përkujdesjen në diarre;- të kryejë përkujdesjen në konstipacion;- të dokumentojë problematikat gjatë procesit të ushqyerjes;	

- të menaxhojë situatat emergjente gjatë ushqyerjes;
- të kryejë ushqyerjen e të moshuarve me diabet;
- të kryejë ushqyerjen e të moshuarve me hipertension;
- të krijojë mundësinë që i moshuari të vetë-ushqehet;
- të parandalojë sëmundjet që lidhen me kequshqyerjen e individëve të moshuar.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi vlerëson problematikat e ushqyerjes.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të ushqejë të moshuarin në rast pamundësie totale të tij;
- të vrojtojë vetëdijen dhe problemet gjatë gëlltitjes;
- të kryejë ushqyerjen e të moshuarve me sondë gastrike;
- të akomodojë të moshuarin në pozicionin e përshtatshëm;
- të ajrosë dhe sistemojë dhomën;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe mbrojtjes së mjedisit;
- të ndërhyjë në rastet kur i moshuari ka mbetje ushqimi në rrugët e frymëmarrjes;
- të inkurajojë ushqyerjen e të moshuarit në varësi të diagnozës së sëmundjes.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në klasa teorike, kabinete praktike, shtëpi për të moshuar, spitale, klinika, etj.
- Mësuesi duhet të demonstrojë veprimtari për përkujdesjen në ushqyerjen e të moshuarit.
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetsor duhet të përdorin metodën e simulimit për të realizuar situatat e ndryshme të shërbimit dhe të kujdesit për të moshuar që parashikohen në modulet e praktikës profesionale.
- Nxënësit duhet të përqendrohet dhe angazhohet në punë konkrete në të gjitha procedurat e ushqyerjes.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i zbatimit të njohurive të marra dhe i ushtrimit praktik të nxënësve.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:
- Klase teorie, kabinet praktik, shtëpi për të moshuar, spitale, klinika, etj.
 - Njerëz në nevojë social-shëndetësore ose manekinë.
 - Mjete të tjera për të realizuar simulimin e situatave të ndryshme të shërbimit dhe ushqyerjes ndaj të moshuarve.
 - Materialet ndihmëse, kartela, regjistra, formularë, etj.
 - Udhëzuesa, katalogë, rregullore, etj.
-

2. Moduli “Përkujdesja në procedura të veçanta mjekësore”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Profili: Shërbime kujdesi për të moshuar
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kodi	PËRKUJDESJA NË PROCEDURA TË VEÇANTA MJEKËSORE	M-21-1727-21
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë praktike për përkujdesjen ndaj të moshuarve gjatë administrimit të medikamenteve orale, injeksioneve, si dhe oksigjenoterapisë dhe kateterizimit.	
Kohëzgjatja e modulit	84 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK në drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi përkujdeset për të moshuarin gjatë administrimit të medikamenteve orale dhe injeksioneve. <i>Kriteret e vlerësimit:</i> Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të kujdeset për parapërgatitjet gjatë një vizite mjekësore;- të respektojë 5 rregullat D gjatë dhënies së medikamenteve;- të respektojë rregullat e asepsisë gjatë administrimit të medikamenteve orale, I/M, I/V;- të përgatisë injeksionin intramuskular dhe sub-kutan;- të përgatisë injeksionin intravenoz;- të informojë të moshuarin për procedurat e kryera;- të sigurojë rehatinë e pacientit;- të kryejë injeksionin intramuskular;- të kryejë injeksionin sub-kutan;- të kryejë injeksionin intravenoz;- të monitorojë të moshuarin për shenja të alergjisë;- të sistemojë materialet e përdorura;- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit. <p><i>Instrumentat e vlerësimit:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli.	
	<p>RM 2 Nxënësi përkujdeset për të moshuarin gjatë oksigjenoterapisë dhe kateterizimit. <i>Kriteret e vlerësimit:</i> Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të vlerësojë nevojën e të moshuarit për oksigjen;- të pozicionojë të moshuarin për zbatimin e oksigjenoterapisë;- të praktikojë asepsinë medikale;	

- të administrojë oksigjenin nëpërmjet kanjulës nazale;
- të administrojë oksigjenin nëpërmjet kateterit nasal;
- të administrojë oksigjenin nëpërmjet maskës së oksigjenit;
- të vëzhgojë të moshuarin gjatë oksigjenoterapisë;
- të vlerësojë nevojën e të moshuarit për kateterizim;
- të informojë të moshuarin për procedurën;
- të zbatojë rregullat e asepsisë për parandalimin e infeksionit;
- të vendosë kateterin;
- të sigurojë intimitetin e të moshuarit;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të realizohet në spitale, shtëpi për të moshuar, shtëpi banimi për perkujdesjen gjatë procedurave të veçanta mjekësore.
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetsor duhet të demonstrojë me korrektësi dhe përkushtim për perkujdesjen dhe kryerjen e procedurave të veçanta mjekësore (administrimi i medikamenteve, kryerja e injeksioneve, oksigjenoterapia dhe vendosja e kateterit).
- Nxënësit duhet të angazhohen në mënyrë progresive sa më shumë të jetë e mundur për perkujdesjen gjatë kryerjes së procedurave të veçanta mjekësore.
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetsor duhet të përdorin metodën e simulimit për të realizuar situatat e ndryshme të shërbimit dhe të kujdesit për të moshuar që parashikohen në modulet e praktikës profesionale.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset dhe materialet e mëposhtme:
- Spitale, klinika, shtëpi të moshuarish, etj.
 - Manekinë dhe mjete të tjera për të realizuar simulimin e situatave të ndryshme.
 - Formularë të përgatitur përkatësisht për perkujdesjen gjatë kryerjes së procedurave të veçanta mjekësore.
 - Udhëzuesa, CD, rregullore, katalogë etj.
-

3. Moduli “Përkujdesja në çrregullimet e frymëmarrjes dhe sëmundjet kardiovaskulare te të moshuarit”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Profili: Shërbime kujdesi për të moshuar
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	PËRKUJDESJA NË ÇRREGULLIMET E FRYMËMARRJES DHE SËMUNDJET KARDIOVASKULARE TE TË MOSHUARIT	M-21-663-21
Qëllimi i modulit	Nje modul që i pajis nxënësit me aftësi praktike për përkujdesjen në çrregullimet e frymëmarrjes dhe në sëmundjet kardiovaskulare te të moshuarit.	
Kohëzgjatja e modulit	69 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për praninë	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi vlerëson çrregullimet e frymëmarrjes dhe të ritmit të zemrës te të moshuarit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të analizojë me kujdes tabelën me parametrat normale të frymëmarrjes dhe të pulsit;- të përkujdeset për të moshuarin me çrregullime të frymëmarrjes si: dispne, apne, polipne dhe bradipne;- të pozicionojë të moshuarin për normalizimin e frymëmarrjes;- të përkujdeset për të moshuarin me çrregullime të ritmit të zemrës si: takikardi, bradikardi dhe aritmi;- të analizojë shkaqet që çojnë në çrregullime të ritmit të zemrës;- të analizojë dhe të regjistrojë në kartelë çrregullimet e frymëmarrjes dhe të ritmit të zemrës;- të shoqërojë të moshuarin për ekzaminime radiologjike dhe ekografike. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli. <p>RM 2 Nxënësi përkujdeset për sëmundjet kardiovaskulare te të moshuarit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të për zgjedhë masat e duhura profilaktike;- të përkrahë të moshuarin në lëvizje;	

- të zbatojë ushqyerje të shëndetshme në sëmundjet kardiovaskulare;
- të zbatojë përkujdesjen në sëmundjet Koronare;
- të zbatojë përkujdesjen në Infarkt të Myokardit;
- të zbatojë përkujdesjen në Insuficiencën Kardiake;
- të zbatojë përkujdesjen në Varicosis;
- të zbatojë përkujdesjen në Thrombophlebitis;
- të zbatojë përkujdesjen në Phlebothromboza;
- të zbatojë përkujdesjen në Hypertension dhe Hypotension;
- të zbatojë përkujdesjen në veset e zemrës;
- të zbatojë edukimin shëndetësor të të moshuarit;
- të veprojnë drejt në situata emergjente;
- të komunikojë drejt dhe me etikë profesionale me të moshuarin;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe ruajtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi përkujdeset për çrregullimet dhe sëmundjet e frymëmarrjes.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përcaktojë saktë procedurat për lehtësimin e frymëmarrjes;
- të përziejdhë masat e duhura profilaktike;
- të përkujdeset në rast trakeostomie;
- të zbatojë përkujdesjen në Bronchitin kronik;
- të zbatojë përkujdesjen në Asthmën Bronchiale;
- të zbatojë përkujdesjen në Emphyzemë, në çrregullimet e frymëmarrjes dhe të ritmit të zemrës;
- të zbatojë përkujdesjen në Pneumoni;
- të zbatojë përkujdesjen në Embolite Pulmonare;
- të zbatojë përkujdesjen në Karcinomat Bronchiale;
- të kryejë edukimin shëndetësor të të moshuarit;
- të plotësojë saktë faturat financiare për shërbimin e kryer;
- të komunikojë drejt dhe me etikë profesionale me të moshuarin;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në klasë teorie, spitale, klinika, shtëpi për të moshuar.
- Mësimdhënësi dhe personeli duhet të demonstrojë qartë përkujdesjen në çrregullime të frymëmarrjes dhe në sëmundje kardiovaskulare.
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetësor duhet të përdorin metodën e simulimit për të realizuar situatat e ndryshme të shërbimit dhe të kujdesit për të moshuar që parashikohen në këtë modul.
- Nxënësit duhet të angazhohen në rutinën e përkujdesjes së

-
- përditshme në klinikat ku trajtohen çregullimet e frymëmarrjes dhe sëmundjet kardiovaskulare.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të nxënësve.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohet mjedisi, njerëzit në nevojë, pajisjet dhe materialet si më poshtë:
- Klasa teorie, spitale, klinika, shtëpi për të moshuar, etj.
 - Njerëz në nevojë social-shëndetësore ose manekinë.
 - Mjete të tjera për të realizuar simulimin e situatave të ndryshme të shërbimit dhe kujdesit ndaj të moshuarve.
 - Materialet ndihmëse për perkujdesje dhe artikuj sanitarë.
 - Udhëzuesa, katalogë, rregullore, fatura financiare etj.
-

4. Moduli “Përkujdesja në çrregullimet dhe sëmundjet e aparatit muskuloskeletik te të moshuarit”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Profili: Shërbime kujdesi për të moshuar
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	PËRKUJDESJA NË ÇRREGULLIMET DHE SËMUNDJET E APARATIT MUSKOLOSKELETIK TE TË MOSHUARIT	M-21-664-21
Qëllimi i modulit	Nje modul qe i pajis nxënësit me aftësi praktike për përkujdesjen në çrregullimet dhe sëmundjet e aparatit muskuloskeletik te të moshuarit.	
Kohëzgjatja e modulit	69 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për praninë	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi identifikon çrregullimet dhe sëmundjet e aparatit muskuloskeletik te të moshuarit. <i>Kriteret e vlerësimit:</i> Nxënësi duhet te jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të vlerësojë ndryshimet specifike gjatë plakjes të të moshuarit;- të analizojë dhe regjistrojë situatat përkatëse të të moshuarit;- të identifikojë ndryshimet në mënyrën e të ecurit të të moshuarit;- të identifikojë ndryshimet në mbajtjen e ekuilibrit të të moshuarit;- të identifikojë simptomat e dobësimit të ekstremiteteve të të moshuarit;- të parandalojë fraktura të kockave të të moshuarit;- të sistemojë ambientin për parandalimin e rrëzimeve të të moshuarit;- të studiojë problematikat tipike gjatë përkujdesjes të të moshuarit. <p><i>Instrumentat e vlerësimit:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli	
	<p>RM 2 Nxënësi përkujdeset në dëmtime muskuloskeletike te të moshuarit. <i>Kriteret e vlerësimit:</i> Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të përkujdeset në distorsione;	

- të përkujdeset në luksatione;
- të përkujdeset në fraktura të artikulacioneve
- të përkujdeset në arthroza;
- të përkujdeset në kontraktura;
- të përkujdeset në dëmtime të lindura;
- të asistojë në ekzaminime endoskopike;
- të asistojë në matje të densitetit të kockës;
- të asistojë në ekzaminime laboratorike;
- të plotësojë saktë faturat financiare për shërbimin e kryer;
- të komunikojë drejt dhe me etikë profesionale me të moshuarin;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi përkujdeset në dëmtime dhe sëmundje specifike.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në Osteoporozë;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në frakturat e femurit;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në Endoproteza totale;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në arthritit Rheumatoid;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në ekstermitete të amputuara;
- të plotësojë saktë faturat financiare për shërbimin e kryer;
- të komunikojë drejt dhe me etikë profesionale me të moshuarin;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të realizohet në kabinetin e kujdesit social-shëndetësor, spitale, shtëpi për të moshuar, etj.
- Mësimdhënësi dhe personeli i shërbimit duhet të kryejë demonstrime të sakta praktike për përkujdesje në çrregullime dhe sëmundje të aparatit muskuloskeletik.
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetësor duhet të përdorin metodën e simulimit për të realizuar situatat e ndryshme të shërbimit dhe të kujdesit për të moshuar, që parashikohen në këtë modul.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete për kryerjen e përkujdesjeve në çrregullime dhe sëmundje të aparatit muskuloskeletik të të moshuarit..
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi të demonstrimi praktik i njohurive dhe aftësive të fituara.

**Kushtet e
e domosdoshme
për realizimin e
modulit**

Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, personat në nevojë social-shëndetësore, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:

- Kabinet kujdesi social-shëndëtsor, spitale, shtëpi për të moshuar, etj.
 - Pajisjet dhe artikujt sanitarë të nevojshëm për përkujdesje në çrregullime dhe sëmundje të aparatit muskuloskeletik te të moshuarit.
 - Njerëz në nevojë social-shëndetësor ose manekinë.
 - Mjete të tjera për të realizuar simulimin e situatave të ndryshme të shërbimit dhe kujdesit ndaj të moshuarve.
 - Udhëzuesa, CD, rregullore, fatura financiare etj.
-

5. Moduli “Përkujdesja në çregullimet dhe sëmundjet e aparatit gastrointestinal dhe urogenital te të moshuarit”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Profili: Shërbime kujdesi për të moshuar
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kod	PËRKUJDESJA NË ÇREGULLIMET DHE SËMUNDJET E APARATIT GASTROINTESTINAL DHE UROGENITAL TE TË MOSHUARIT	M-21-665-21
Qëllimi i modulit	Nje modul që i pajis nxënësit me aftësi praktike për përkujdesjen në çregullimet dhe sëmundjet e aparatit gastrointestinal dhe urogenital te të moshuarit.	
Kohëzgjatja e modulit	69 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për praninë	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK ne drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi vlerëson çregullimet dhe sëmundjet e aparatit gastrointestinal dhe atij urogenital. Kriteret e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të identifikojë çregullimet e aparatit gastrointestinal dhe atij urogenital dhe t'i dokumentojë ato; - të vlerësojë simptomat e çregullimeve të aparatit gastrointestinal si: disfagi, hematemezë, melena, konstipacion, diarre, nauze, vemitus, anoreksi, refluks ezofagial, krampe abdominale, etj; - të vlerësojë simptomat e çregullimeve të aparatit urogenital si: anuri, poliuri, dizuri, kolica renale, hematuri, edema, etj; - të instruktojë të moshuarin për përballimin e çregullimeve të aparatit gastrointestinal dhe urogenital; - të përkujdeset për higjienën e të moshuarit; - të marr kampionin e urinës për ekzaminim; - të shoqërojë të moshuarin për ekzaminime radiologjike dhe endoskopike. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli. <p>RM 2 Nxënësi përkujdeset në çregullimet dhe sëmundjet e aparatit gastrointestinal. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në Abdomen akut; 	

- të kryejë sipas manualit përkujdesjen ne entero dhe urostma;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në sëmundje të kavitetit të gojës;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në sëmundjet e stomakut;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në sëmundje të zorrës së trashë(colit,fisura anale,hemoroide etj);
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në sëmundje të tëmthit;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në kancerin e stomakut;
- të kryejë sipas manualit përkujdesjen në kancerin e colonit.
- të kryejë sipas manualit përkujdesjen ne ileus
- të përgatitë të moshuarin për fibrogastroskopi dhe colonoskopi;
- të asistojë në ekzaminime rektale;
- të kryejë marrjen e analizave të feçeve;
- të plotësojë saktë faturat financiare për shërbimin e kryer;
- të komunikojë drejt dhe me etikë profesionale me të moshuarin;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi përkujdeset në çregullimet dhe sëmundjet e aparatit urogenital.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësit duhet të jenë të aftë:

- të kryejë përkujdesjen në sëmundje të veshkave;
- të kryejë përkujdesjen në insuficiencë renale;
- të kryejë përkujdesje në infeksione urinare;
- të kryejë përkujdesjen në sëmundje të organve seksuale femërore;
- të kryejë përkujdesjen në Prolaps;
- të kryejë përkujdesjen në sëmundje të organeve seksuale mashkullore;
- të kryejë përkujdesjen në Prostata;
- të kryejë përkujdesjen në Phimoza;
- të kryejë përkujdesjen në tumore;
- të asistojë në punksiione dhe biopsi;
- të plotësojë saktë faturat financiare për shërbimin e kryer;
- të komunikojë drejt dhe me etikë profesionale me të moshuarin;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të realizohet në kabinetin e kujdesit social-shëndetësor, spitale, shtëpi për të moshuar, etj.
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetësor duhet të kryejë demonstrime të sakta praktike për perkuajdesjen në çregullime dhe sëmundje të aparatit gastrointestinal dhe atij urogenital.
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetësor duhet të përdorin metodën e simulimit për të realizuar situatat e ndryshme të shërbimit dhe të kujdesit për të moshuar që parashikohen në modulet e praktikës profesionale.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë në veprimtari konkrete për kryerjen e perkuajdesjes në çregullime dhe sëmundje të aparatit gastrointestinal dhe atij urogenital.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve, duhet të vihet theksi te demonstrimi praktik i njohurive dhe aftësive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset, personat në nevojë social-shëndetësore, pajisjet, dhe materialet e mëposhtme:

- Kabinet kujdesi social-shëndetësor, spitale, shtëpi për të moshuar etj.
 - Pajisjet, mjetet ndihmëse dhe artikujt sanitarë të nevojshëm për zhveshjen, larjen, dhe veshjen e individit në nevojë social-shëndetësore.
 - Njerëz në nevojë socialshëndetësore ose manekinë.
 - Udhëzuesat, CD, rregullore, fatura financiare etj.
-

6. Moduli “Përkujdesja në çrregullimet dhe sëmundjet hormonale dhe infektive të të moshuarit”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Profili: Shërbime kujdesi për të moshuar
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	PËRKUJDESJA NË ÇRREGULLIMET DHE SËMUNDJET HORMONALE DHE INFEKTIVE TE TË MOSHUARIT	M-21-666-21
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë praktike për përkujdesjen në çrregullimet dhe sëmundjet hormonale dhe infektive të të moshuarit	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për praninë	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK në drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Nxënësi vlerëson çrregullimet hormonale dhe infektive të të moshuarit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë: <ul style="list-style-type: none">- të identifikojë çrregullimet hormonale dhe infektive të të moshuarit dhe t'i dokumentojë ato.- të vlerësojë simptomat e çrregullimeve hormonale si: hiperglicemi, hypoglicemi, komë hiperglicemike, komë hypoglicemike, retinopati, këmbë diabetike, hypotireozën, hipertireozën, poliurinë, etj;- të vlerësojë simptomat e sëmundjeve infektive si: Sepsis, Covid 19, hepatite, SIDA, turbekuloz, salmonela, gonorea, sifilizi, clamidia, Herpes zoster;- të informojë të moshuarin për ekzaminimet rutinë për matjen e glicemisë në gjak;- të instruktojë të moshuarin për llojet e insulinave, vendin e aplikimit dhe mënyrën e aplikimit të saj;- të parandalojë përhapjen e sëmundjeve infektive;- të vlerësojë ikterin të të moshuarit;- të izolojë të moshuarin në rast të prekjes nga sëmundjet infektive;- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit. Instrumentet e vlerësimit: <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli.	

RM 2 Nxënësi përkujdeset në sëmundjet hormonale të të moshuarit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të kryejë përkujdesjen në sindromat metabolike;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në sëmundjet e pankreasit dhe të heparit;
- të kryejë përkujdesjen në Diabetes Mellitus;
- të kryejë sipas manualit përkujdesjen në hypoglicemi, hiperglicem;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në këmbën diabetike;
- të kryejë, sipas manualit, veprimet me Antidiabetiket;
- të kryejë, sipas manualit, veprimet me Insulinën;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në sëmundjet e gjendrës tiroide;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në Hipertiroza;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në Hypotiroza;
- të kryejë, sipas manualit, ushqyerjen e të moshuarit në rastin e sëmundjeve hormonale;
- të plotësojë saktë faturat financiare për shërbimin e kryer;
- të komunikojë drejt dhe me etikë profesionale me të moshuarin;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi përkujdeset në sëmundjet infektive të të moshuarit.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përcaktojë shkaktarët e sëmundjeve infektive;
- të përcaktojë patogjenitetin, virulencën, kontagiozitetin dhe rezistencën;
- të vlerësojë imunitetin e përgjithshëm dhe specifik;
- të kryejë imunizimin dhe vaksinimin;
- të asistojë në ekzaminimet bakterologjike dhe serologjike;
- të përkujdeset, sipas manualit, në hepatite;
- të përkujdeset, sipas manualit, në SIDA;
- të përkujdeset, sipas manualit, në Sepsis;
- të përkujdeset, sipas manualit, në turbekuloz;
- të përkujdeset, sipas manualit, në salmonela;
- të përkujdeset, sipas manualit, në gonorea, sifilizi, clamidia;
- të përkujdeset, sipas manualit, në Herpes zoster;
- të përkujdeset, sipas manualit, në Covid 19;
- të plotësojë saktë faturat financiare për shërbimin e kryer;
- të komunikojë drejt dhe me etikë profesionale me të moshuarin;

- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të realizohet në spitale, shtëpi për të moshuar, shtëpi banimi për përkujdesjen në çregullime dhe sëmundje hormonale edhe infektive.
- Mësimdhënësi si dhe personeli shëndetsor duhet të demonstrojë me korrektësi dhe përkushtim përkujdesjen në çregullime dhe sëmundje hormonale edhe infektive.
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetësor duhet të përdorin metodën e simulimit për të realizuar situatat e ndryshme të shërbimit dhe të kujdesit për të moshuar që parashikohen në modul.
- Nxënësit duhet të angazhohen në mënyrë progresive sa më shumë të jetë e mundur në veprimtari praktike konkrete për përkujdesjen ndaj të moshuarve në çregullimet dhe sëmundjet hormonale edhe infektive.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset dhe materialet e mëposhtme:
- Spitale, klinika, shtëpi të moshuarish, etj.
 - Formularë të përgatitur përkatësisht për përkujdesjen në çregullime dhe sëmundje hormonale edhe infektive
 - Manekinë dhe mjete të tjera për të realizuar simulimin e situatave të ndryshme
 - Udhëzuesa, CD, rregullore, manuale, fatura financiare etj.
-

7. Moduli “Përkujdesja në çrregullimet dhe sëmundjet e dëgjimit, shikimit dhe neuropsikiatrike te të moshuarit”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Profili: Shërbime kujdesi për të moshuar
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kod	PËRKUJDESJA NË ÇRREGULLIMET DHE SËMUNDJET E DËGJIMIT, SHIKIMIT DHE NEUROPSIKIATRIKE TE TË MOSHUARIT	M-21-667-21
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë praktike për përkujdesjen në çrregullimet dhe sëmundjet e dëgjimit, shikimit e ato neuropsikiatrike te të moshuarit.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për praninë	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi përkujdeset në çrregullimet dhe sëmundjet e dëgjimit dhe shikimit te të moshuarit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të vrojtojë me kujdes të moshuarin; - të mbështesë të moshuarin në perceptimin e situatës; - të kryejë veprimet me të moshuarit që nuk dëgjojnë dhe nuk shikojnë; - të sigurojë ambientin me qëllim parandalimin e rrëzimeve të të moshuarit; - të japë ndihmën në mungesë të dëgjimit dhe shikimit; - të informojë të moshuarin në lidhje me mënyrën e mbajtjes së bastunit; - të kryejë veprimet me aparatet e dëgjimit dhe lentet e kontaktit; - të plotësojë saktë faturat financiare për shërbimin e kryer; - të komunikojë drejt dhe me etikë profesionale me të moshuarin; - të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit. <p>Instrumentat e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli. <p>RM 2 Nxënësi përkujdeset në çrregullimet dhe sëmundjet neuropsikiatrike te të moshuarit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p>	

- të kryejë veprimet e duhura në probleme specifike të përkujdesjes;
- të kryejë përkujdesjen në rast Apopleksi, insult cerebral;
- të identifikojë simptoma të sëmundjeve psikiatrike;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në psikoza;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në sëmundjen Parkinson;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në Alzheimer;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në Skleroza multiple;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në Gjendjet komatoze;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në sëmundjet e nervave periferike si paraliza faciale et;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në inflamacione dhe infeksione si meningitis etj;
- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në dëmtimet traumatike të trurit dhe medulës spinale;
- të asistojë në ekzaminime të ndryshme që i bëhen të moshuarit;
- të plotësojë saktë faturat financiare për shërbimin e kryer;
- të komunikojë drejt dhe me etikë profesionale me të moshuarin;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të realizohet në spitale, shtëpi për të moshuar, shtëpi banimi për përkujdesjen në çrregullimet dhe sëmundjet e dëgjimit, shikimit dhe ato neuropsikiatrike të të moshuarit.
- Mësimdhënësi si dhe personeli shëndetsor duhet demonstrojë me korrektësi dhe përkushtim përkujdesjen në çrregullimet dhe sëmundjet e dëgjimit, shikimit dhe ato neuropsikiatrike.
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetsor duhet të përdorin metodën e simulimit për të realizuar situatat e ndryshme të shërbimit dhe të kujdesit për të moshuar që parashikohen në modul.
- Nxënësit duhet të angazhohen në mënyrë progresive sa më shumë të jetë e mundur në veprimtari konkrete praktike të përkujdesjes ndaj të moshuarve në çrregullimet dhe sëmundjet e dëgjimit, shikimit dhe ato neuropsikiatrike të të moshuarit.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara nga nxënësit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset dhe materialet e mëposhtme:
- Spitale, klinika, shtëpi për të moshuar, etj.
-

modulit

- Formularë të përgatitur përkatësisht për pëkujdesjen në çregullime dhe sëmundje hormonale edhe infektive
 - Manekinë dhe mjete të tjera për të realizuar simulimin e situatave të ndryshme.
 - Udhëzuesa, CD, rregullore, manuale, fatura financiare etj.
-

X. Përshkruesit e moduleve të praktikës profesionale me zgjedhje të detyruar

1. Moduli “Përkujdesja për dhimbjet dhe sëmundjet tumorale te të moshuarit”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Profili: Shërbime kujdesi për të moshuar
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kodi	PËRKUJDESJA PËR DHIMBJET DHE SËMUNDJET TUMORALE TE TË MOSHUARIT	M-21-668-21
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë praktike për përkujdesjen e dhimbjeve dhe sëmundjeve tumorale te të moshuarit.	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK në drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi vlerëson treguesit shëndetësor të të moshuarit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të vrojtojë me kujdes të sëmurin;- të vlerësojë dhimbjet dhe domethënien e tyre, sipas kriterëve të vlerësimit;- të përcaktojë trajtimet jomedikamentoze për lehtësimin e dhimbjes;- të përcaktojë trajtimet medikamentoze për lehtësimin e dhimbjes. <p>Instrumentet e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli.	
	<p>RM 2 Nxënësi përkujdeset për qetësimin e dhimbjeve të të moshuarit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të kryejë trajtimin jomedikamentoz për lehtësim të dhimbjes;- të kryejë trajtimin medikamentoz për lehtësim dhimbjesh;- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në nazet e të vjellat;- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen në raste lodhjeje dhe pafuqie;- të kryejë, sipas manualit, përkujdesjen paliative;- të plotësojë saktë faturat financiare për shërbimin e kryer;	

- të komunikojë drejt dhe me etikë profesionale me pacientin;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të realizohet në spitale onkologjike, shtëpi për të moshuar, shtëpi banimi për përkujdesjen për dhimbjet dhe sëmundjet tumorale (qendrat paliative).
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetësor duhet të demonstrojë me korrektësi dhe përkushtim përkujdesjen për dhimbjet dhe sëmundjet tumorale.
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetësor duhet të përdorin metodën e simulimit për të realizuar situatat e ndryshme të shërbimit dhe të kujdesit për të moshuar që parashikohen në këtë modul.
- Nxënësit duhet të angazhohen në mënyrë progresive sa më shumë të jetë e mundur në veprimtari praktike për përkujdesjen ndaj të moshuarve me dhimbje dhe sëmundjet tumorale.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset dhe materialet e mëposhtme:
- Spitale onkologjike, klinika, shtëpi për të moshuar, etj.
 - Formularë të përgatitur përkatësisht për përkujdesjen për dhimbjet dhe sëmundjet tumorale.
 - Manekinë dhe mjete të tjera për të realizuar simulimin e situatave të ndryshme.
 - Udhëzuesa, CD, rregullore, manualë, fatura financiare, etj.
-

2. Moduli “Përkujdesja për të moshurin gjatë dhe pas vdekjes.”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Profili: Shërbime kujdesi për të moshuar
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	PËRKUJDESJA PËR TË MOSHUARIN GJATË DHE PAS VDEKJES	M-21-669-21
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë praktike për përkujdesjen e të moshuarit gjatë vdekje, si dhe për të vdekurin.	
Kohëzgjatja e modulit	51 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK ne drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore”, si dhe të kenë kryer edhe modulet e detyruara të klasës së 12.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi përkujdeset për të moshuarin gjatë vdekjes. <i>Kriteret e vlerësimit:</i> Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të respektojë të drejtat e njeriut gjatë vdekjes;- të analizojë problematikën e ndihmës gjatë vdekjes;- të ndërtojë marrëdhënie mirekuptimi dhe besimi reciprok me të moshuarin;- të ndërtojë marrëdhënie mirekuptimi dhe besimi reciprok me familjarët;- të asistojë gjatë vdekjes sipas Kubler-Ross;- të kryejë përkujdesjen në simptomat fizike;- të kryejë ndihmën lehtësuese;- të respektojë ngarkesat psikologjike të personelit shëndetësor;- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit <p><i>Instrumentat e vlerësimit:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Vëzhgim me listë kontrolli.	
	<p>RM 2 Nxënësi kryen vlerësimin dhe përkujdesjen për të vdekurin. <i>Kriteret e vlerësimit:</i> Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none">- të kryejë vlerësimin e vdekjes klinike;- të kryejë vlerësimin e vdekjes së trurit;- të kryejë vlerësimin e vdekjes biologjike;- të kryejë vlerësimin e shenjave të afrimit të vdekjes;- të kryejë vlerësimin e shenjave të vdekjes;- të asistojë në procedurat e vërtetimit dhe dokumentimit të vdekjes;	

- të kryejë perkujdesjen për të vdekurin sipas manualit përkatës;
- të plotësojë saktë faturat financiare për shërbimin e kryer;
- të zbatojë rregullat e higjienës dhe të mbrojtjes së mjedisit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të realizohet në spitale, shtëpi për të moshuar, shtëpi banimi për perkujdesjen gjate vdekjes dhe per te vdekurin
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetsor duhet demonstrojë me korrektësi dhe perkushtim për perkujdesjen gjate vdekjes dhe per te vdekurin.
- Nxënësit duhet të angazhohen në mënyrë progresive sa më shumë të jetë e mundur për perkujdesjen gjate vdekjes dhe per te vdekurin.
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetsor duhet të përdorin metodën e simulimit për të realizuar situatat e ndryshme të shërbimit dhe të kujdesit për të moshuar që parashikohen në modulet e praktikës profesionale.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset dhe materialet e mëposhtme:
- Spitale, klinika, shtëpi të moshuarish, etj.
 - Manekinë dhe mjete të tjera për të realizuar simulimin e situatave të ndryshme
 - Formularë të përgatitur përkatësisht për perkujdesjen gjatë vdekjes dhe për të vdekurin
 - Udhëzuesa, CD, rregullore, katalogë, fatura financiare etj.
-

3. Moduli “Mbrotjtja e të drejtave të të moshuarve, shmangia e abuzimeve dhe procesi i ankimit”

Drejtimi: Shërbime sociale dhe shëndetësore
Profili: Shërbime kujdesi për të moshuar
Niveli: III i KSHK
Klasa: 12

PËRSHKRUESI I MODULIT

Titulli dhe kodi	MBROJTJA E TË DREJTAVE TË TË MOSHUARVE, SHMANGIA E ABUZIMEVE DHE PROCESI I ANKIMIT	M-20-670-11
Qëllimi i modulit	Një modul që i pajis nxënësit me aftësitë praktike për mbrojtjen e të drejtave të të moshuarve, shmangien e abuzimeve ndaj tyre, si dhe procesin e ankimit që ata mund të kryejnë.	
Kohëzgjatja e modulit	33 orë mësimore	
Niveli i parapëlqyer për praninë	Nxënësit duhet të kenë përfunduar nivelin II të KSHK, në drejtimin mësimor “Shërbime sociale dhe shëndetësore”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM), dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Nxënësi mbron të drejtat e të moshuarit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të mundësojë pjesëmarrjen në procesin politik dhe në votime sipas dëshirës së të moshuarit; - të mbrojë të moshuarin ndaj fyerjeve dhe sharjeve; - të mbrojë të drejtat financiare të të moshuarit; - të mbrojë të drejtat psikologjike të të moshuarit; - të mbrojë të drejtat fizike të të moshuarit; - të mbrojë të drejtat seksuale të të moshuarit; - të mbrojë të moshuarin nga diskriminimi; - të mbrojë të moshuarin nga plagosja e vetes; - të raportojë rastet e abuzimit të të moshuarit. <p>Instrumentat e vlerësimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vëzhgim me listë kontrolli <p>RM 2 Nxënësi shmang abuzimet ndaj të moshuarit. Kriteret e vlerësimit: Nxënësi duhet të jetë i aftë :</p> <ul style="list-style-type: none"> - të shmangë abuzimin fizik të të moshuarit si goditje, mbytje, helmime, etj; - të shmangë krijimin e sëmundjeve ose simptomave të qëllimshme të moshuarit; - të shmangë keqtrajtimin emocional të të moshuarit; - të shmangë prezencën e të moshuarit në skena ose histori keqtrajtimesh; 	

- të shmangë detyrimin ose joshjen e të moshuarit për të marrë pjesë në veprimtari seksuale;
- të shmangë përdhunimin, homoseksualitetin e të moshuarit;
- të shmangë neglizhimin e të moshuarit, për të përmbushur nevojat fizike dhe psikologjike të tij;
- të shmangë neglizhimin e të moshuarit, për të siguruar një kujdes dhe trajtim të përshtatshëm mjekësor për të.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Nxënësi kryen procesin e ankimimit për të moshuarin.

Kriteret e vlerësimit:

Nxënësi duhet të jetë i aftë:

- të përdorë drejt formularët standard të ankimimit;
- të mbajë sa më shpejt shënime për të gjitha ankesat, pretendimet ose deklaratimet e të moshuarit;
- të sqarojë rëndësinë e ankimimit të të moshuarit;
- të mbajë me përpikmëri dhe hollësi procesverbalet e ankimimit;
- të diferencojë vërtetësinë e thënieve të deklaruara nga i moshuari;
- të dallojë qartë kallëzimin, spekulimin, interpretimin e thënieve të të moshuarit;
- të trajtojë në mënyrë kofidenciale të gjithë procesverbalet;
- të ruajë kofidencialitetin e informacionit;
- të raportojë shqetësimet e ngritura në informacion në organet kompetente;
- të veprojnë me urgjencë, nëse është e domosdoshme, përpara procedurës kallëzuese.

Instrumentet e vlerësimit:

- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të realizohet në spitale, shtëpi për të moshuar, shtëpi banimi për përkujdesjen e të moshuarve, etj.
- Mësimdhënësi dhe personeli shëndetësor duhet të demonstrojë me korrektësi e përkushtim mbrojtjen e të drejtave, shmangien e abuzimeve dhe procesin e ankimimit të të moshuarve.
- Nxënësit duhet të angazhohen sa më shumë të jetë e mundur për mbrojtjen e të drejtave të të moshuarve, shmangien e abuzimeve kundrejt tyre dhe procesin e ankimimit që mund të bëjnë ata.
- Gjatë vlerësimit të nxënësve duhet të zbatohet sa më shumë kontrolli i demonstrimit praktik të shprehive të fituara.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit, është e domosdoshme të sigurohen mjediset dhe materialet e mëposhtme:
- Spitale, klinika ,shtëpi të moshuarish, etj.
 - Formularë standard të ankimimit.
 - Udhëzues, CD, rregullore, katalogë etj.
-